

การศึกษาศักยภาพชุมชนด้านการบริหารจัดการที่พักแบบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในจังหวัดสระแก้ว

A Study of the Community Potential in the Management of Thailand Homestay Standards in
Sa Kaew Province

พัชราภรณ์ จันทรฆาฏ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพชุมชนด้านการบริหารจัดการที่พักแบบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในจังหวัดสระแก้ว โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้านและ 27 ดัชนีชี้วัด จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว ด้านโฮมสเตย์ ด้านการจัดการ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการตลาด และผู้ประกอบการ จำนวน 9 อำเภอ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้ผลสรุป คือ ผลรวมด้านอาหาร มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ผลรวมด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ผลรวมด้านวัฒนธรรม มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ผลรวมด้านที่พัก มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ผลรวมด้านรายได้เสริมและการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน มีความศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ผลรวมด้านความปลอดภัย มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ผลรวมด้านการท่องเที่ยว มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ผลรวมด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ผลรวมด้านการบริหารของโฮมสเตย์ มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ ผลรวมด้านการประชาสัมพันธ์ มีศักยภาพของชุมชนในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ศักยภาพชุมชน มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จังหวัดสระแก้ว

Abstract

The purpose of this research was to study of the community potential in the management of Thailand homestay standards in Sa Kaew province using the quantitative research method. The data was collected by using questionnaires of 10 aspects of the Thailand homestay standard index and the 27 indexes from experts in tourism, homestay, management, food and nutrition, safety, marketing and

¹ สาขาวิชาการจัดการบริการและการโรงแรม วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
E-mail : gifttour1984@gmail.com

entrepreneurs in 9 districts. The questionnaire was a rating scale using the means ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.). The results are as follows: community potential in the aspect of food is at the highest level of 4.06; the aspect of hospitality is at a high level of 4.05; the cultural aspect is at a high level of 3.75; the aspect of accommodation is at a high level of 3.73; the aspect of supplementary income and community business connection is at a high level of 3.63; the aspect of safety is at a high level of 3.51; the aspect of tourism is at a high level of 3.45; the aspect of the environment is at a moderate level of 3.31; the aspect of the homestay management is at a moderate level of 3.09; and the aspect of public relations is at a moderate level of 3.01.

Keywords: Community potential, Thailand Homestay Standard, Sa Kaew Province

วันที่รับบทความ : 9 มีนาคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 2 พฤษภาคม 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 29 พฤษภาคม 2563

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ประเทศไทยวางกรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ด้านการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์การพัฒนภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยมีทิศทางการเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรและอุตสาหกรรมไปสู่อุตสาหกรรมบริการเพิ่มขึ้น ภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ มีบทบาทสำคัญในการขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 มากขึ้นตามลำดับนำไปสู่การเป็นชาติการค้าและบริการบนฐานดิจิทัล (Trading Nation) เน้นการท่องเที่ยวตลาดคุณภาพ การบริการคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560) สนับสนุนกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน และขยายกิจกรรมที่พักรูปแบบโฮมสเตย์ (Homestay) เพิ่มขึ้น จึงได้มีการพัฒนาประเทศในด้านการท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นการรักษาสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่

เป้าหมายนักท่องเที่ยวคุณภาพ ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นยกระดับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจให้มากขึ้น เน้นการรับผิดชอบจากทุกภาคส่วน ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาชนในชุมชนท้องถิ่น การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบทโดยยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้บริการและการจัดการทรัพยากรถือเป็นจุดขายที่สำคัญที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบทเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจกิจกรรมที่พักที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดังนั้น โฮมสเตย์ (Homestay) ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมความเป็นอยู่วิถีชีวิตในชุมชน ที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาพักกับเจ้าของ โฮมสเตย์ (Homestay) จึงเป็นทางเลือกในตลาดการท่องเที่ยวซึ่งประเทศไทยมีจุดเด่นในเรื่องของยุทธศาสตร์ทางการท่องเที่ยว และเป็นช่องทางหนึ่งเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว หรือสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับ

ชุมชนนั้นๆ ทั้งนี้ยังถือเป็นการช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ออกสู่สายตาของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว, 2548) ที่ผ่านมามีการสร้างโฮมสเตย์ (Homestay) เกิดขึ้นมาแล้วนั้น หลายแห่งที่ไม่ประสบความสำเร็จในที่พักแบบโฮมสเตย์ (Homestay) หลายแห่งยังขาดความร่วมมือจากชุมชนและแนวทางที่เหมาะสมในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นหรือบางแห่งเมื่อเปิดรับนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วนั้นกลับส่งผลเสียด้านการท่องเที่ยวมากกว่าผลดีที่คาดว่าจะได้รับ อาทิ ทำให้สังคมวัฒนธรรมภายในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นสังคมชนบทกลับกลายเป็นการเปลี่ยนเข้าสู่สังคมเมืองมากขึ้น (กลุ่มงานส่งเสริมการท่องเที่ยวสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น, 2559)

จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดเป้าหมายในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและเมือง ตามกรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันในภาคธุรกิจบริการ เนื่องจากจังหวัดสระแก้วเป็นประตูเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ ในการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศมากกว่าวันละ 50,000 คน เดินทางเข้าสู่ตลาดโรงเกลือและด่านชายแดนอรัญประเทศ เพื่อซื้อสินค้าจับจ่ายใช้สอยภายในตลาดโรงเกลือ (สำนักข่าวแห่งชาติกรมประชาสัมพันธ์, 2559) นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วได้รับจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของไทย เพื่อสร้างความสามารถในด้านการแข่งขันอันเป็นการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) มีนโยบายสนับสนุนการลงทุนประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนทั่วไป หมวด 7 ด้านกิจการบริการและสาธารณูปโภค เช่น โรงแรมที่พัก ที่มีการขยายตัวถึงร้อยละ

55 ในปี 2559 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2560) และรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านบาท เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560) ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีสนใจการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพชุมชนด้านการบริหารจัดการที่พักแบบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในจังหวัดสระแก้ว สอดคล้องกับพื้นที่เป้าหมายของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติในการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งด้านสังคม ชุมชน ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตประชาชนตามยุทธศาสตร์ชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินศักยภาพชุมชนสำหรับสร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่พักแบบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในจังหวัดสระแก้ว

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

1) ประเมินศักยภาพสำหรับสร้างรูปแบบที่พักแบบโฮมสเตย์

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยกระบวนการสนทนากลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้านและ 27 ดัชนีชี้วัด ที่เจาะจง (Purposive sampling) เลือกจากด้านการท่องเที่ยว ด้านโฮมสเตย์ ด้านการจัดการด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัยด้านการตลาด และผู้ประกอบการ จำนวน 9 อำเภอ จำนวน 120 คน

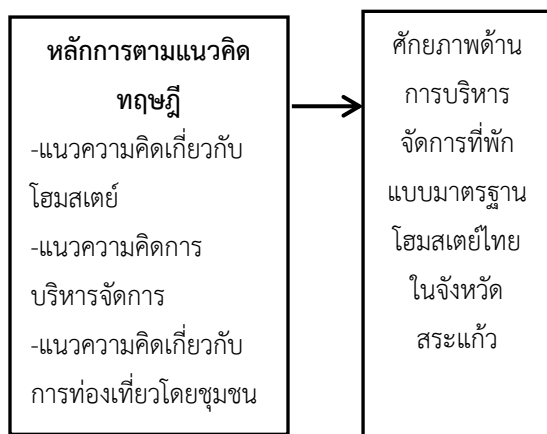
1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัยในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยเป็นระยะเวลา 1 ปี ระหว่าง 26 กุมภาพันธ์ 2561 – 25 กุมภาพันธ์ 2562

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประเมินศักยภาพสำหรับสร้างรูปแบบที่พักแบบโฮมสเตย์

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จากด้านการท่องเที่ยว ด้านโฮมสเตย์ ด้านการจัดการด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัยด้านการตลาด และผู้ประกอบการ จำนวน 9 อำเภอ จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามศึกษาศักยภาพชุมชนตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ตัวชี้วัดมาจากแนวคิดตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ประกอบด้วย ดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้านและ 27 ดัชนีชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด 2) ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 ดัชนีชี้วัด 3) ด้านที่พัก ประกอบด้วย 4 ดัชนีชี้วัด 4) ด้านอาหาร ประกอบด้วย 4 ดัชนีชี้วัด 5) ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย 2 ดัชนีชี้วัด 6) ด้านอรรถาธิบายมิติของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ประกอบด้วย

2 ดัชนีชี้วัด 7) ด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด 8) ด้านรายได้เสริมและการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ประกอบด้วย 2 ดัชนีชี้วัด 9) ด้านการบริหารของโฮมสเตย์ ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด 10) ด้านการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด โดยกำหนดตัวเลือกคำตอบมี 5 ระดับ โดยมีระดับการวัดกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของไลเคิร์ต (Likert, 1932 อ้างถึงใน ภิญญาพัชญ์ นาคภิบาล, 2560, หน้า 78)

3. สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงค่าร้อยละ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	35	29.17
หญิง	85	70.83
รวม	120	100.00
2. อายุ		
20 – 30 ปี	23	19.17
31 – 40 ปี	14	11.67
41 – 50 ปี	28	23.33
51 – 60 ปี	55	45.83
รวม	120	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	23.33
ปริญญาตรี	81	67.50
สูงกว่าปริญญาตรี	11	9.17
รวม	120	100.00
4. อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	29	24.17
พนักงานราชการ	5	4.17
พนักงานบริษัทเอกชน	9	7.50
ลูกจ้างประจำ	12	10.00

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ลูกจ้างชั่วคราว	14	11.67
นักเรียน/นักศึกษา	3	2.50
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	18	15.00
รับจ้างทั่วไป	22	18.33
เกษตรกร	8	6.67
รวม	120	100.00
5. รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	13	10.83
10,000 – 15,000 บาท	63	52.50
15,001 – 20,000 บาท	24	20.00
20,000 บาทขึ้นไป	20	16.67
รวม	120	100.00

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลองค์ประกอบและตัวชี้วัดผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาศักยภาพชุมชนด้านการบริหารจัดการที่พักแบบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในจังหวัดสระแก้ว ภาพรวม

ตัวชี้วัด	n = 120		ระดับ ความ พร้อม
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านที่ 1 ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	3.31	0.77	ปานกลาง
ด้านที่ 2 ด้านวัฒนธรรม	3.75	1.14	มาก
ด้านที่ 3 ด้านที่พัก	3.73	0.92	มาก
ด้านที่ 4 ด้านอาหาร	4.06	0.82	มาก
ด้านที่ 5 ด้านความปลอดภัย	3.51	1.00	มาก
ด้านที่ 6 ด้านอรรถาธิบายไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	4.05	0.84	มาก
ด้านที่ 7 ด้านการท่องเที่ยว	3.45	0.89	มาก

ด้านที่ 8 ด้านรายได้เสริมและการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน	3.63	0.98	มาก
ด้านที่ 9 ด้านการบริหารของโฮมสเตย์	3.09	0.89	ปานกลาง
ด้านที่ 10 ด้านการประชาสัมพันธ์	3.01	1.12	ปานกลาง
รวม	3.56	0.94	มาก

4. อภิปรายผล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 (Questionnaire) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – list) จำนวน 5 ข้อ จากผลการวิจัย ข้อมูลส่วนบุคคล ที่มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้วิธีหาแจกแจงความถี่ (Frequency) และสรุปผลออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 120 คน ผลสรุป คือ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 มีอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 การศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 มีอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.17 และมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 ส่วนที่ 2 การศึกษาศักยภาพชุมชนด้านการบริหารจัดการที่พักแบบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยในจังหวัดสระแก้ว โดยวัดระดับความพร้อมของชุมชนในภาพรวม มีข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 10 ด้านและ 27 ดัชนีชี้วัด ดังนี้

- 1) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 ดัชนี

ชีวิต 2) ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 ดัชนีชีวิต 3) ด้านที่พัก ประกอบด้วย 4 ดัชนีชีวิต 4) ด้านอาหาร ประกอบด้วย 4 ดัชนีชีวิต 5) ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย 2 ดัชนีชีวิต 6) ด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ประกอบด้วย 2 ดัชนีชีวิต 7) ด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ดัชนีชีวิต 8) ด้านรายได้เสริมและการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ประกอบด้วย 2 ดัชนีชีวิต 9) ด้านการบริหารของโฮมสเตย์ ประกอบด้วย 3 ดัชนีชีวิต 10) ด้านการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 3 ดัชนีชีวิต ผลการวิจัยรายด้านพบว่า 1) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 0.77) มีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมภายในจังหวัด 2) ด้านวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 1.14) มีสิ่งบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรม วิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่น 5 ชาติพันธุ์ ได้แก่ เวียดนาม ไทยอู๋ จีน ลาว และกัมพูชา 3) ด้านที่พัก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.92) มีบ้านพักพร้อมเข้าร่วมสร้างที่พักรูปแบบโฮมสเตย์ 4) ด้านอาหาร ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.82) จากวัตถุดิบท้องถิ่น เช่น ข้าวต้มค้าง มีอาหารเวียดนาม เช่น แหนมเนือง 5) ด้านความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 1.00) มีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสำหรับนักท่องเที่ยวเนื่องจากติดพรมแดนไทย-กัมพูชา 6) ด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.84) 7) ด้านการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.89) มีประเพณีบายศรีสู่ขวัญข้าว งานสืบสานวัฒนธรรมเบื่องบรูพา 8) ด้านรายได้เสริมและการเชื่อมโยงธุรกิจ ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.98) แปรรูปสินค้าทางการเกษตรและสินค้าหัตถกรรม 9) ด้านการบริหารของโฮมสเตย์ ($\bar{x} = 3.09$, S.D. = 0.89) มีความสัมพันธ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ความปลอดภัย การท่องเที่ยว และการจัดการ 10) ด้านการ

ประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.01$, S.D. = 1.12) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ ดังนั้นสรุปผลจากงานวิจัยพบว่า ด้านที่ 4 ด้านอาหาร ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.82) มีผลระดับมากรองลงมา ด้านที่ 6 ด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.84) มีผลระดับมากร ส่วนด้านที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมต่อไป ด้านที่ 10 ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.01$, S.D. = 1.12) มีผลระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดา เพ็ชรชนะ และกาญจน์พัชร์ กลับทับยัง (2558) เรื่อง ศึกษาศักยภาพด้านที่พักโฮมสเตย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าประชาชนชุมชนคุหาได้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี อาชีพเกษตรกร รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพสมรส ไม่เคยรับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโฮมสเตย์ในชุมชนคุหาได้ ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการโฮมสเตย์ในชุมชนคุหาได้ การจัดตั้งโฮมสเตย์ มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนคุหาได้ ประชาชนสนใจที่จะทำบ้านให้เป็นโฮมสเตย์และคัดค้านต่อการเกิดขึ้นของโฮมสเตย์ในชุมชนคุหาได้ ระดับความคิดเห็นของประชาชนคุหาได้ เกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนคุหาได้โดยรวมระดับความคิดเห็นอยู่ระดับมากและระดับความคิดเห็นของประชาชนชุมชนคุหาได้เกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการโฮมสเตย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากระดับความคิดเห็นสูงสุดไปหาต่ำสุด ระดับความคิดเห็นที่สูงที่สุดคือ ด้านความปลอดภัย รองลงมาด้านอสังหาริมทรัพย์ ด้านวัฒนธรรม ด้านอาหาร ด้านที่พัก ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านรายการนำเที่ยว และด้านการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะ

1. จังหวัดสระแก้วมีความพร้อมในศักยภาพด้านการบริหารจัดการที่พักแบบมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เนื่องจากชุมชนสนใจและให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย สอดคล้องด้านอาหาร ด้านอ้อยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ด้านวัฒนธรรม ด้านที่พัก ด้านรายได้เสริมและการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารของโฮมสเตย์ แต่ขาดด้านการประชาสัมพันธ์ทางหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณการประชาสัมพันธ์ต่อไป

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการโฮมสเตย์ เพื่อให้เยาวชนเห็นคุณค่าความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของชุมชนตนเอง

6. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2548). **ระเบียบ**

สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2560). **รายงานวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2579.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2560). **สระแก้ว หลงรักประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น.

(2559). **เอกสาร**

ประกอบกรจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์. ขอนแก่น : ผู้แต่ง.

ปัญญาพัชญ์ นาคภิบาล. (2560). **ศักยภาพชุมชนและการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนในภาคกลาง.** ปทุมธานี : คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

รัชดา เพ็ชรชระ และกาญจนาพัฐ์ กลับทับลัง. (2558).

ศึกษาศักยภาพด้านที่พักโฮมสเตย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยว. นครราชสีมา : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ. (2559). **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579).** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักข่าวแห่งชาติกรมประชาสัมพันธ์. (2559). **รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว.** ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2560, จาก

http://www.prd.go.th/more_news.php?cid=397&filename=ic.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2560).

หมวด 7 ด้านกิจการบริการและ

สาธารณูปโภค. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2561,

จาก www.boei.go.th/upload

[/attachfile/investment/thai/section7.pdf](http://attachfile/investment/thai/section7.pdf).

สุวิมล ติรภานนท์. (2548). **การประเมินโครงการ :**

แนวทางสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

